

साझाकुरा

हाम्रो कुरा

विपत्तको तयारी खोई ?

बाढी, पहिरो र भूकम्प जस्ता प्राकृतिक विपत्तिबाट नेपाल प्रभावित छ । प्राकृतिक विपत्तिको कारण यहाँ हरेक वर्ष धेरैले ज्यान गुमाउने गरेका छन् । अधिल्लो वर्षको वर्षामा सिन्धुपाल्चोकको भेलम्चीमा पहिरोसँगै आएको बाढीले पुन्याएको जनघनको क्षतिले अझै स्थानीयको त्रास घटन सकेको छैन । २०७२ सालमा आएको भूकम्पका कारण अझै नेपालीहरु त्रसित अवस्थामै छन् । भूकम्प प्रतिरोधी क्षमताका घर, सरकारी कार्यलयगायतका अन्य संरचना निर्माण नहुँदा स्थानीयहरु अझै त्रासमै बस्न विवश छन् । पहिरो, बाढी, वनजंगलमा लाग्ने ढुङ्को र आगलागीबाट हिउँदेको समय जोखिम समय हुन् । सरकारी निकायहरूले प्राकृतिक विपत्तिबाट बच्न र नागरिकलाई बचाउन भरपर्दो उचित कार्यहरु गर्नु पर्दछ । तर, प्राकृतिक विपत्तिबाट जोगिन राज्य तहबाट कुनै सतर्कता अपनाइएको देखिँदैन । देशमा संघीय, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकार छन् । तीनै तहका सरकारले प्राकृतिक विपत्तिबाट बच्न जनचेतना फैलाउने भन्दा महत्वका काम गरेको नदेखिएको सर्वसाधारणहरूले नै गुनासो गर्नु लाजमर्दो अवस्था हो ।

बाढीबाट बच्न तारजालीको तटबन्धन धेरै निर्माण भएका छन् । तारजालीको तटबन्धन दीगो समाधानको उपाय हो त ? तारजालीले साना बाहावका बाढीले रोकेपनि ठूलो बाहावलाई रोक्न सक्दैन । प्राकृतिक विपत्ति कसिलेमा, कहाँ आउँछ, यसको कुनै ठोसाल छैन । यसकारण सरकारले हरेक वर्ष प्राकृतिक विपत्तिबाट बच्न भरपर्दो उपाय खोजेको नदेखिनु विडम्बना हो । विपद् आफैपछि तयारी सुरु गर्ने चलनले धेरै नागरिकको ज्यान गइरहेको घटनाबारे राज्यको ध्यानकर्षण हुन जरुरी छ । आउने वर्षामा हुन सक्ने विपत्तिलाई रोक्न के-के गर्नुपर्छ, कस्ता प्रयास गर्नु पर्छ, तयारीहरु के-के हुन् । समुदायस्तरमै विपद् नियन्त्रण संयन्त्र बनाएर अधि बढ्दा राम्रो हुन्छ । त्यसका लागि पहिल्यै तयारी सुरु गर्नुपर्छ । प्राकृतिक विपत्तिको न्यूनीकरण र व्यवस्थापनमा काम गर्न नसकेको सरकारका कारणपनि नागरिक आफै विपत्तिबाट सचेत हुनुपर्छ । पहाडमा पहिरो तथा तराईमा बाढी र बुबाबाटा हरेक वर्ष सर्वसाधारण जनताले ज्यान गुमाउनुका साथै छाड्ने र बेपत्ता भइरहेकाप्रति राज्य गम्भीर हुनुपर्छ । विभीक्ष्णको उदार, राहत र पुनर्स्थापनामा सरकारले तरुकरता देखाएको देखिँदैन ।

संघीय सरकारले मात्रै नभई प्रदेश र स्थानीय सरकारले पनि प्राकृतिक विपत्ति रोक्न उपयुक्त कदम चाल्न सकेका छैनन् । वर्षा सुरु भएपछि वर्षैपछि यस्तो क्षति नेपाल र नेपालीले भोग्नुपरेरहेको छ । त्यसैले जुनसुकै सरकारको पहिलो दायित्व विपद् आउनुभन्दा अधि कसरी यसलाई न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ भनी पूर्वानुमानअनुसार आफ्ना काम कारवाही र गतिविधि सञ्चालन गरिनुपर्छ । फोरे पुरानै गल्ती नदोहोर्नाई नागरिकसँग प्रत्यक्ष जोडिएको स्थानीय सरकार गम्भीरतापूर्वक आफ्नो जिम्मेवारीपूर्ण रूपले निभाउन तत्पर हुनुपर्छ । अग्रसर नहुन, श्रोतको अभाव नभई व्यावहारिक कर्मजोरी हुनु, विपत्तिको न्यूनीकरण र रोकथामका लागि छलफल र बहसको प्रक्रियाको थालनी सरकारले कहिल्यै पनि नगर्नु, विपत्तमा क्षतिबारे लेखाजोखा नगरी हचुवाको भरमा योजना बनाउनु, क्षतिको लेखाजोखा गरी यसको रोकथामका उपायहरु पहिल्याउनुपर्ने सरकार धेरै कुराबाट चुकेकाले विपत्तिबाट नागरिकले चयनको स्वाहा फेर्न नसकेको गुनासो पाइन्छ ।

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरु

अक्रवार्तन प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कटोले: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५४०२०, ९४२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०४९९	हेटौडा अस्पताल: ५२०३०४
बडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७९९, ९८०१०७००
पशुपतिनगर इलाका: ५२०४४८	मनसरी रेडक्रस: ९८५१०४८२
पाण्डु इलाका: ६२०४४०	छुल्लिन रेडक्रस: ९८५१६२२९
महारी इलाका: ९८५४०९०१५१	भीमफेदी रेडक्रस: ६२०४९९
इलाका फायरबारी: ६९१९८०	पाण्डु रेडक्रस: ९८५४०७४०९
इलाका भीमफेदी: ६९१५४२	बडबाराही रेडक्रस: ९८५४३०२६४
काठमा टिगन: ९८५४२९९२६१	सहकारी अस्पताल: ७७५२२६०९, ९८५४१९१४
चौकीटाडी चौकी: ९४२४५४४०४	बासमाडी एम्बुलेन्स: ९८५४२९७५५
चौपलाडी चौकी: ९४२४५४४०४	बासमाडी: १०१
नौबाराही चौकी: ९७५४०००२९९	बास इन्स्पेक्टर नेपाल: १०१८
फाँसेन चौकी: ९८५४०१११६	महारी नेपाल: ५२०४००
पदमपोखरी चौकी: ९८५४०९९७५९	अपाइ बास अस्पताल: ९८५४२२९६४५५

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०७९ साउन १२ गते विहीवार २८ जुलाई २०२२ । श्रावण कृष्णपक्ष औषी । दिवसमा ११४२ । सूर्योदय: ५:२५, सूर्यास्त: ६:५४ मा हुनेछ ।

आजको राशिफल

राशि	राशिफल
मेष	: व्यापारबाट फाइदा हुनेछ
वृष	: नयाँ काम गर्न आगर आउनेछ
मिथुन	: शोका विचार पुन्याउनु पर्नेछ
कर्कट	: रिसाउने बानीले हानि पुग्नेछ
सिंह	: सामाजिक काममा रुचि बढ्नेछ
कन्या	: शरीरमा बाधा पुग्न सक्नेछ

ड्रागन खेतीबाट पतिको सपना पूरा गर्दै

शुभवहादुर सिंह

घरको सदस्य गुमाइहा कृषु परिवारलाई पीडा हुँदैन र ? त्यसमा पनि मात्तुल र पितृत्व दुवै त्यागेर रोक्ने जीवन साथी अनि घरको मूल मान्छे गुमाएको पीडा हरेक श्रोमतीका लागि अफ बढी असह्य हुन्छ । यद्यपि, सधनको विकल्प पनि हुँदैन ।

त्यही असह्य पीडा छेडागाड नगरपालिकाको साल्माया स्थापि घर भई हाल कर्णाली प्रदेशको राजधानी वीरेन्द्रनगर नगरपालिका-१२ सुर्खेतस्थित नेवारमा अस्थायी रूपमा बस्दै आएको पद्मा रावतको जीवनमा पयो । विरक्त्यपी माहाव्यधिक रूपमा फैलिएको कोरोना रोगका कारण पद्माले २०७८ वैशाख १७ गते पनि वीरबहादुर बुढा गुमाउनु पयो ।

विसं २०७७ मा मलिका कृषि तथा ड्रागन फ्रुट फर्म स्थापना गरी ड्रागन फ्रुट खेतीबाट कर्णालीको नमूना व्यवसायी बने सपना बुढे बुढा ड्रागनको बेसी लिन २०७७ वैतकको अन्त्यतिर भारतको गुजरात पुगनुभयो । त्यसैवेला भारतमा रोगी सहरको कोरोना संक्रमणको निकै ठूलो असरती थियो । भारतमा कोरोना व्यापक रूपमा फैलिँदै गएकोले वैशाखमा नेपालमा पनि बन्दबन्दी गरिएको थियो ।

बेसी लिएर नेपाल फर्केको केही दिनपछि उहाँलाई कोरोना संक्रमण देखियो । “कोरोना संक्रमण देखिएपछि उहाँ आफैले एम्बुलेन्स बोलाएर कर्णाली प्रदेश अस्पताल सुर्खेतमा आनुभएको थियो । त्यसैवेलासम्म स्वास्थ्यमा त्यति समस्या थिएन ।” पद्माले भन्नुभयो, “दुर्भाग्यवश अस्पतालको अडोलेसामा केही दिनपछि उहाँको निधन भयो । वीरबहादुरको निधनले परिवारको भरिभोगको बुझमा डुयो ।

पति थियोले उहाँलाई केही समय सम्झलिन सक्ने भयो । अस्पताल छोडेर जीवन अधिको आहामा परिश्रम भयो । माथि तथा आगारपुन ठहरा पढ्दै गरेका छोरी र छोरीले पितृत्वको अभावको मासुस गर्न थाले । पद्मालाई जीवन पठाकर सिफारिको जसो सपना बन्थो । तरपनि उहाँलाई हेरेर चित्त बुझाउनुको विकल्प लिएर छोराछोरी ।

पिताले नाथी अघु लिएर सुरु गरिएको ड्रागन फ्रुट खेती दुई बरि अवस्था आयो । उहाँको विद्यार्थीको पीडा एकातिर छुट्टि, बर्खातिर त्यो बच्चाको मायाबाट कसरी मुक्त हुने भन्ने विचनले पद्मालाई विरोध बन्थ्यो । सुरु गरिसकेको बेसी छोड्नु अथवा पति को जीवन र सुख: ड्रागन फ्रुट खेती उहाँको पतिको जीवनको सपना थियो ।

पद्मालाको परिवार आबरकोटको साल्मा पहाडबाट पिथी भेषामा पर्ने सुर्खेत वीरेन्द्रनगरमा फर्काउँदै मास्केण्ड विद्यालय पनि थिएन । राम्रोसँग हस्तसतन नभएको ठाउँमा मर्दा पढाँ जास्नेको जसो सजिलै दु:ख-सुख

बोझ्न सक्ने अवस्था हुनु अफ परको कुरो भयो । भने कोरोना लाग्ने मृत्यु भएको भन्ने सुनेपछि भेटघाटमा आउने आफन्त र अन्य शुभचिन्तकहरू चाहेर पनि भेट्न मान्दैनथे ।

पति छिडेको बेला बेदै गर्दा रोगको प्रकृतिले पनि फेरि पीडा दिलायो, रावतको परिवारलाई । त्यो बेला कोरोना रोग र त्यसबाट मृत्युको खबर सुन्नेहरू डरले नजिक नआएर भाग्थे । कोभिड-१९ रोग लागेको भनेपछि समाजले पनि कमजोर र अपमानित दृष्टिकोणले नजर लगाउँथ्यो ।

समाजको यस किसिमको व्यवहारले पीडा भएर रावतको दैनिकी असुको आहामा परिश्रत हुन्थ्यो । त्यसबेला उहाँले मृतक पतिको सपना र आफ्नो संस्कार अनुसार पनि गर्न पाउनुभएन । पतिको अवसानको अन्तिम क्षण त्यो मृत भौतिक अनुसार नै नभएर टढिबाट हात हल्लाएर विदाई गर्नुपयो ।

“पीडा र असुको आहामबाट तडिघन गाड्ने त भयो नै । तयारी संसारलाई हेरे, अनि चित्त बुझाउँदै शोकमाई शक्तिमा बदलेर पतिको सपनालाई पूरा गर्न दु:ख सहकल्प भनने गर्, ” पद्माले भन्नुभयो, “छोरा छोरी साथमै छन् । अब धेरै बिनीना गरेर बाँकी जीवन चल्दैन भन्ने लाग्यो र त्यस दिनेछ उहाँले बनाएको बाटोमा हिँड्न सुरु गरे ।”

दिवहादुर बुढाले कर्णाली प्रदेशको राजधानी वीरेन्द्रनगर नगरपालिका १२ सुर्खेतस्थित नेवारमा करिब ३० कड्डा क्षेत्रफलको जग्गा लिजमा लिएर ड्रागन फ्रुटको विस्वा रोगका लागि ६२४ सिमेन्टको कच्चा ढड्डासहितसुनुभएको थियो । विसं २०७८ वैशाख पहिलो सातासम्म करिब ८५ प्रतिशत काम सक्नेको थियो ।

पतिको निधनपछि फर्म सदस्यको जिम्मेवारीले ड्रागनफ्रुट विस्वा भने पद्माले रोनुभयो । एउटा कच्चामा सारकोटको रले रोप्या ६३४ कच्चामा करिब दुई हजार ६०० कच्चाको विस्वा लगाइएको उहाँले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार विस्वा बजारबाट कसरी फलछ र यसको मोडेलन कसरी गर्नुपर्छ भन्ने त्यति सुकनुक थिएन ।

प्राथमिक ड्राग, अधिक अभाव र जनशक्ति अभावपनि विस्वा अभावपनि विस्वा अभावपनि खेती सुरु गरेको उहाँले बताउनुभयो । पद्माले भन्नुभयो, “यो कसो ठाउँमा बढी उत्पादन हुन्छ ? कति पानी चाहिँन्छ ? कसैबाट कसरी गर्ने ? कति पछि र कसो फल हुन्छ ? भन्ने कुराको हामीलाई त्यति ज्ञान नै थिएन । यो त उहाँलाई माय थाहा थियो ।”

बीरबहादुरले भने दाइ, चितवन लगायतका नेपालका विभिन्न ठाउँको ड्रागन फ्रुट खेतीको प्राथमिक र वातावरणीय पक्षको ज्ञान लिएर भारतको गुजरातबाट केहीको विस्वा लगाउन सक्नुभएको थियो । त्यो प्रक्रिया र वातावरणीय ज्ञान प्राप्त गरेर नभई नहुँदो पतिको मृत्यु हुँदा बेसी खेती सुरु गर्ने भन्ने भेड पाउन गाडो

भयो । खेती सुरु गरेपछि अहिलेसम्म ४ ७० लख बढेड लगाई अहिलेको पदाले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार कुनै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायबाट सहयोग लिएको छैन । केही आफ्नो र धेरै अघुके भरमा लगाई गरेर ड्रागन फ्रुट खेतीलाई यो ठाउँसम्म पुन्याइएको छ । हेरभटासले भने सिँचाइमा सहयोग गरेको थियो ।

मलिका कृषि तथा ड्रागन फ्रुट फर्मले करिब ३० कड्डामा खेती गरिरहेको छ । वार्षिक ४ तीन लाख भाडा तिर्ने गरी लिजमा लिएको उक्त जग्गा १५ वर्षका लागि सम्झौता गरिएको र हरेक वर्ष १० प्रतिशतले भाडा बढि हुने उल्लेख गरिएको उहाँले बताउनुभयो ।

ड्रागनको फल बजार जान थालेपछि भने पद्मालाको परिवारमा सुषी छाउन थालेको छ । उहाँ भन्नुहुन्छ, “प्रतिकैको ४ ८०० को मूल्यामा फ्रुट बजारमा थिकी भइरहेको छ । यो बाबलसिकले अहसक्रिम जसो मानेर बढी खाने भएकाले बजारमा माग निकै छ तर हामीले पुन्याउन सकिरहेका छैनौं । अहिलेसम्म दुई सिन्टल जति थिकी गरिसकेका ।”

पद्मालाई १७ वर्षीय छोरी सपना बुढाले ठूलो सहयोग गर्दै आउनुभएको छ । एसाइ नतिजाको पछाडमा बन्नुभएको सपनाले बुचाको सपना पूरा गर्नमा आफ्नो पनि हिस्सा रहेको बताउनुभयो । “सायद बाबाले आफ्नो सपना पूरा गर्न भरो नाम पनि सपना राख्नुभएको थियो”, उहाँले भन्नुभयो, “त्यसैले यही खेतीलाई नमूना बनाएर बाबाको सपना पूरा गर्छु ।”

सपनाले आमासँग काम गर्दै यो खेतीका बारेमा धेरै सिक्नेको बताउनुभयो । उहाँका अनुसार एउटा विस्वामा लगाइएको विस्वाबाट तीन केजीसम्म फ्रुट फलने गर्छ र मलिकामा दुई लट दिने यो फल केउँसँग अत्यवसरम बन्न हिँड्छ । यस विस्वाले उहाँहरूले सामान्यतया एक मलिकामा तीन हजार ६०० र पाँच मलिकामा १८ हजार केजी ड्रागन फ्रुट उत्पादन हुन्छ ।

फ्रुट उत्पादनसँगै ड्रागनको बेसी पनि फर्मले उत्पादन गरेर २ २०० मा थिकी गर्दै आएको छ । आफूले ब्रुकेनुसार एक पटक लगाएको ड्रागनको विस्वाले २० देखि ३० बरिसम्म फल दिने सपनाले बताउनुभयो ।

विस्वामा कृषिपरे ठूलो ध्यान नभएपनि एसाइको नतिजापछि ड्रागन फ्रुट खेती गर्न सहयोग पुग्ने प्राथमिक विषय लिएर उक्त विषय पढ्ने सल्य राखेको उहाँले बताउनुभयो । ड्रागन फ्रुट थिकीले बुढा परिवारलाई पहिल्लो समयमा घर सुर्ख चलाउन, बाबलसिकको पढ्न सहयोग पुगेको छ । अब भने आम्दानी बढेर यो खेतीका लागि लगाई गरिएको छन तिर्नु पर्ने उहाँहरूले अपेक्षा गरेका छन् ।

कृषि विकास निर्देशनालय कर्णाली प्रदेश सुर्खेतका निर्देशक चित्रबहादुर रोकाले एकल महिलाको प्रयासले गरिएको खेती वर्षन गर्न लायकै भएको बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “फर्मको उत्पादन र विकास यही

रफ्तारमा गयो भने यसले आम्दानी राम्रो दिने देखिन्छ । वार्षिक ४ छ लाख आम्दानी भन्दा कम हुँदैन ।”

उहाँले मलिका ड्रागन फ्रुट फर्मलाई ४.८० हजारसहित एकहात ट्याक्टर पनि सहयोग गरिएको बताउनुभयो । निर्देशक रोकालका अनुसार पद्मा रावतसहित कर्णाली प्रदेशमा अहिले आठ हेक्टर अर्थात पाँच विघाहा क्षेत्रफल जमीनमा ड्रागन फ्रुट खेती भइरहेको छ । ड्रागन फल गमी र सुक्छा हावापानीमा हुने सिउँदो प्रजातिको फलफूल हो ।

यसको सहरा ड्रागनको जिब्रो जस्तै हुने हुँदा यसलाई ड्रागन फर्म भनिएको हुनसक्छ । यस फलको स्वाद गुनियो र अमिलो पनाको मिश्रित हुन्छ । यसको काण्ड कमजोर हुने भएकाले खम्बा वा अन्य चिजको सहायता आवश्यक पर्दछ ।

कर्णाली प्रदेशमै बिना कुनै सहयोगमा एकल महिला पद्मा बुढाको प्रयासमा गरेको ड्रागन फ्रुट दुई साताअघि कर्णाली प्रदेश सरकारका भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सरकारी भन्नी उर्ध्वबहादुर शाहीले अवलोकनको साथै उद्घाटन गर्नुभयो ।

त्यहाँ पुग्नभएको भन्नी शाहीले एकल महिलाको एकल प्रयासले आफ्नो सफलताको उच्च प्रशंसा गर्नुभयो । “कृषिका माध्यमबाट कर्णालीको अर्थतन्त्र र आत्मनिर्भरता बढाउन योगदान दिने कृषि व्यवसायीहरूमा रावत एक उदाहरणीय पात्र हुन्”, उहाँले भन्नुभयो, “सरकारले व्यावसायिक खेती गरेर कर्णाली प्रदेशलाई माथि उठाउन सहयोग पुन्याउने कृषकहरूलाई विशेष प्रोत्साहन दिन्छ ।”

भन्नी शाहीले स्वामिभारती र पौडी स्थापितहरूका कारण कृषि क्षेत्रको व्यावसायिकता बढ्ने जताउँदै फर्मका सन्पाक रावतलाई ड्रागन फ्रुट उत्पादनपछि थिकीमा सल्यमा हुन सकिने आशावात दिनुभयो । उहाँका अनुसार थिकी विस्वासमा सल्यमा प्रवेश सरकारले सजीकराम गरिनेछ ।

काम गर्दै थिकेको ज्ञान र बाबलसिक रूपले थपिएको जिम्मेवारीले गरेको खेती भएकाले व्यावसायिक बन्न केही समय लाग्ने उहाँको बुझाइ छ । “पुर्नमूना तथा ड्रागन व्यवसायी नोकेन्ड विपद् भएकाले राहामा गरेको ड्रागन फ्रुट खेतीको अवलोकन गरिनेछ”, उहाँले भन्नुभयो, “त्यहाँको ड्रागन फ्रुट रोकै ठाउँको रहेछ । दाता भने ठूलो रहेछ ।”

उक्त खेती अवलोकन गर्ने र त्यहाँको अनुभव लिन गृष्क तिर्नु गरेका छापारे सुनाउँदै उहाँले आफू व्यवसायिक बन्न नसकेको अनुभूति प्रकट गर्नुभयो । ड्रागन फ्रुट खेतीको बारेमा थिकीले बार नहुँदा चौरहरुले फलको थालेको उहाँले दुखेसो पोख्नुभयो । उहाँका अनुसार कर्णाली प्रदेश सरकारले बल्ल बाउ २०७५/८० मा सिँचाइका लागि एउटा बोरिङ खननेमा सहयोग दिएको छ ।

-रास

जयाँ ‘डिस्कोर्स’मा नेपाली राजनीति

नेपाली राजनीतिमा अनेकन नयाँ नयाँ बहसको थालनी भैरहेका छन् । अहिले बहसमा रहेका राजनीतिक विचारलाई जहाँ आम्मी राजनीति कसरी अगाडि बढाउँछ भन्ने कुरा सामान्य नागरिकलाई बुझ्न कठिनपैछ । एकातिर नेपाली कृषिको नेतृत्वमा रहेको वरिष्ठ गठबन्धन यथासह छ भने अर्कोतिर गठबन्धनका प्रमुख राजनीतिक दलका नेताहरूको दिवली दौड रोकिएको छैन । एकातिर नेपाली नागरिकहरूको तर्फबाट नाममोर्चा निर्माणका लागि एकजनाको दबाव जारी छ भने अर्कोतिर समाजवादी केन्द्र निर्माणका बहसहरू सर्वजनिक भैरहेका छन् ।

नेपाली कृषिसका समापति तथा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा अर्को चुनावपछि पत्ती आरूढ राणा देउवालाई प्रधानमन्त्रीको कुर्चीमा विराजमान गराउने रणनीतिमा रहेका छन् भने माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड आम्मी निर्वाचनपछि आएर प्रधानमन्त्री बन्ने रणनीतिमा लागेका छन् । यद्यपि नेपाली कृषिसँगै समापति देउवाको रणनीतिका विरुद्धमा महामन्त्रीपद गगन थापा र विरचण्डका शर्माले चुनौती सिर्जना गरिरहेका छन् । आम्मी निर्वाचनपछि गगन थापाले किन प्रधानमन्त्री नबनाउने ? बहस सर्वजनिक गर्दै महामन्त्री विरचण्डका शर्माले उठाएकी छिन् ।

नेकपा एमाले आम्मी निर्वाचनपछि अध्यक्ष केपी शर्मा ओली नै प्रधानमन्त्री बन्ने विचार अगाडि सार्दै पछिले संघ तथा प्रदेशको निर्वाचनमा प्रतिस्पर्धा गरी बहसमा ल्याउने दावी प्रस्तुत गर्दै आईरहेको छ । राष्ट्रियपत्रमा सल्य तथा नेपाली कृषिसका तर्फबाट अधिकारीले निर्वाचनपछि कुनै गठबन्धन आवश्यक नभएको विश्लेषणलाई आधार मान्ने हो भने नेकपा एमालेको एक्लै प्रतिस्पर्धा गरी प्राप्त जनमतका आधारमा अधि बढ्ने निष्कर्ष बलुत्त: सही छ भन्न सकिन्छ । निर्वाचनपछि प्राप्त जनमतका आधारमा कुनै गठबन्धन निर्माण भए त्यो सहज र तत्परकर बन्न सक्छ ।

विचार के हो ?
यो आश्रित त्सार पारदर्शिकता बहसलाई केलाउने हो भने आम्मी पाँच वर्षे करि पनि नेपालका प्रमुख राजनीतिक दलका मुखियाहरूले देशको कार्यकारी प्रमुख प्रधानमन्त्रीको पद आफ्ना परिवार वा आफन्तलाई अर्पण गर्नु हुँदैन भन्ने मानसिकतामा कुनै परिर्वर्तन आएको छैन । उमेर, योग्यता, क्षमता, बाल्यक जसो अप्रत्यक्ष नेपालका राजनीतिक दलका प्रमुखहरूले समावेस भए भएको छैन र । आफूलाई कसरी सुरक्षित

चम्पासिंह भण्डारी

राख्ने एकसुत्रीय रणनीति बनाउँदै आम्मी निर्वाचनका लागि तयार गर्ने योजनामा राखिन खटेका छन् । नेकपाका राजनीतिक दलका प्रमुखहरूको यही रथबाले आम नेपाल नागरिकका राजनीतिक दलहरूको ओज र विरचयमा निरन्तर खनन भैरहेको छ ।

परिष्कारसय कसै स्वतन्त्र पार्टी गठन हुने, कसै स्वतन्त्र अधिवासर सञ्चालन हुने र ती अधिवासरलाई आम नागरिकको विरचयप्राल भएको प्रमाण संकलन गरी राजनीतिक दलहरूले नयाँ कार्यकर्ताहरूको समाजले परिर्वर्तित निर्माण भैरहेको छ, जुन संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालका लागि सबैभन्दा बलवान परिर्वर्तित हो ।

अजसो विस्वा नेकपामा जीव राजनीतिक दल चुनावमा भाग लिए चाहन्छन्, उनीहरू एक्ला एक्ले आफ्नो पार्टीको निष्कष चिन्ह बनेर जतासो बीचमा जाने र मत मान्ने हो भने देशको राजनीतिले फेरि पनि लस समाउन सक्छ । यद्यपि नेपालले अगीकार गरेको विचमान निर्वाचन प्रणालीका कारण कुनै एकदलीय बहस प्राप्त नहुन सक्छ । तर निर्वाचनपछि बन्ने गठबन्धन प्राकृतिक हुने र त्यसलाई श्राव्यका क परिर्वर्तित ठानी आम नागरिकले पनि अवनीकार गर्न नसक्ने अवस्था सिर्जना हुन सक्छ ।

नेपालका राजनीतिक दलहरूसँग अहिले बहसमा रहेको दुई दलीय राजनीतिक प्रणाली स्थापित गर्ने, त्यसका लागि नेपाली कृषिस समाजका लोकतान्त्रिक शक्तिहरू एकातिर र नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र समाजवादी, माते, कमजोर्को नेतृत्व समाजका सामन्ती दलहरू एकातिर श्रोतवादी तरि निर्वाचन बढ्दा सल्यले देशमा राजनीतिक विस्वाटा दिन सक्ने विश्लेषण गर्दै आई आएको छ । दलीय चरित्र, सिद्धान्त र

विचारका हिसाबले यी दुई लोकतान्त्रिक तथा बाममोर्चा बन्दा सबैभन्दा बढी प्राकृतिक र आम नागरिकको रथको विषय बन्छ र यसले नेपालको राजनीतिमाथि विस्वाटा, विकास र समृद्धिको बाटोमा अधि बढाउन योगदान गर्ने छ । यस्ता मोर्चा बनाउन नेपाली कृषिस र अन्य कर्मचरिण पार्टीहरूका लगी सहज विषय आफ्नै खास गरी नेपालका कर्मचरिण पार्टीहरूभित्र रहेका गज्जालो विचार, कार्यशैली र व्यवहारले अहज बनाउँदै आएको देखिन्छ ।

बम के पार्न सकिन्छ ?
नेपालको राजनीतिलाई सही बाटोमा लैजाने हो भने नेताहरूले भन्दै र गर्दै आएका चमत्कारिक निर्णय गर्ने बेला आएको छ । पहिलो चमत्कारिक निर्णय बामपन्थी मोर्चा र लोकतान्त्रिक मोर्चाको निर्माण र परिचालन गरी आम्मी निर्वाचनमा जाने र मूलतया राजनीतिक विस्वाटा प्रदान गर्ने । दोस्रो चमत्कारिक निर्णय हो, सबै राजनीतिक पार्टीहरू एक्ला एक्ले आफ्नो पार्टीको निष्कष चिन्ह लिएर आम्मी निर्वाचनमा सहभागी हुने ।

तेस्रो चमत्कारिक निर्णय हो, अब केपी शर्मा ओलीको ठाउँमा शंकर पेखरेल, योगेश्वर विष्ट, छुधिसाल विरचकर्म, शेरबहादुर देउवा वा आरूढ देउवा होइन, गगन थापा र विरचण्डका शर्माले, पुष्पकमल दाहालको ठाउँमा बर्षमान पुन:देव गुरुङ, माधव नेपालको ठाउँमा जगन्नाथ खतिवडा र बिजय पौडेललाई प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार घोषणा गरी अधि बढ्ने ।

नेपालका कर्मचरिण आन्दोलनका अगुवाहरू सीपी मैनाली, फलवान खाना, माधव नेपाल, केपी शर्मा ओली, बमदेव गौतम, पुष्पकमल दाहाल, नारायणमान विष्णुके, चित्रबहादुर केसी, मोहन वैद्य, मोहनसिकरम सिंहले एउटा कुशल अधिभावका रूपमा सल्लारहाको भूमिकामा बस्ने, लोकतान्त्रिक मोर्चाका रहने नेपाली कृषिसका समापति शेरबहादुर देउवा, महन्त डाकु, बिजय गच्छदार, बाबू राम भट्टाई, राजेन्द्र महती अधिभावका रूपमा सही बाँकी आन्दोलन, निर्वाचन र शासन प्रणालीलाई युवा पुस्तालाई हलान्तरण गर्ने अर्को चमत्कारिक निर्णयमा पुग्न अहिलेको आवश्यकता हो ।

यो वैतनिक अधिभार पूरा गर्दा थियो बाम लोकतान्त्रिक आन्दोलनको उचाई बढ्ने र आम श्रमजीवी वर्गहरू बर्षमान उत्पादन सिर्जना हुनेछ । नागरिकका पैसा हुने यही उत्पादनले नेपालका राजनीतिक दलहरूको नागरिक विरचस बढ्नेछ । साथै, नेपालका संघीय लोकतान्त्रिक

गणतन्त्रको संस्थागत विकास र राजनीतिक विस्वातामर्त मुलुकको विकास प्रक्रियाले गति लिनेछ । सबै राजनीतिक दलका कार्यकर्ता उत्साही बन्ने र त्यसले राजनीतिक दलमा रहेका युवाका आफ्नो पालो आउने विश्वचस विस्वाटा हुँदै मुलुक निर्माणमा युवा अवलनको ऐस्यबद्धता बढ्नेछ ।

निष्कर्ष

नेपालमा हरेक छेड्छेड राखेका राजनीतिक प्रणाली र राज्यको संरचना परिवर्तन गरि नै र हने हो भने देशमा राजनीतिक अस्थिरता, अरबखला बढ्ने र देशको अर्थतन्त्र टाट फिँड्ने जोगिन्छ । अहिले संघीयता खारेज गर्ने,प्रदेश खारेज गर्ने वा स्थानीय सरकारको अधिकार खोल्ने जस्ता अनावश्यक बहसबाट देश उत्र्न लाग्ने होइन ।

बह नेपालका राजनीतिक दलका प्रमुखहरूले देशको कार्यकारी प्रमुख पदमा अब नजाने, युवालाई त्यस्ता पदमा जान प्रोत्साहन गर्ने र क्रियाशील उमेर समूहका नेताहरूलाई जिम्मेवारी हलान्तरण गरी मुलुकलाई समृद्ध बनाउने योजना बनाई त्यसको कार्यान्वयनमा सघाउने, सबै क्षालका विचौलिया र शक्ति केन्द्रहरूलाई विषय गर्दै राखलाई नागरिकप्रति व्यवहारलाई उन्नत गराउनु समाजमाको व्यवहारिक प्रत्याभूति प्रदान गर्नु अहिलेको आवश्यकता हो ।

शासन प्रणाली, राज्यको संरचना परिवर्तन होइन, हासो सोच, चिन्

धार्मिक पर्यटन विकास समिति संयोजकमा महत

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १० साउन/
नेपाली कांग्रेस मकवानपुरको सचिव
भीमसेन महत विन्तलभित्रका धार्मिक
पर्यटन क्षेत्रको एकीकृत रूपमा विकास
गर्ने उद्देश्यले गाउँतट समितिको
संयोजकमा चयन भएका छन् ।

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १० साउन/
मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघले
सवारी दुर्घटनामा परी ज्यान
गुमाएका परिवारलाई बीमा बापतको
रकम हस्तान्तरण गरेको छ ।

मउवा संघद्वारा दुर्घटना वीमाको रकम हस्तान्तरण

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १० साउन/
मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघले
सवारी दुर्घटनामा परी ज्यान
गुमाएका परिवारलाई बीमा बापतको
रकम हस्तान्तरण गरेको छ ।

नगर विकास कोषमा मेयर लामाले लिइन् सपथ

साझाकुरा संवाददाता
हेटौंडा, १० साउन/
काठमाडौंमा बसेको नगर विकास
कोषको ११औं बैठकमा हेटौंडा
उपमहानगरपालिकाका मेयर लामाले
सपथ लिइन् ।

२०५३ सालमा नगर विकास कोष
पेशागत स्वास्त संस्था नगर विकास
कोषको रूप दिइयो ।
कोषका सञ्चालकहरूमा
पोखराका मेयर धनराज आचार्य,
हेटौंडाका मेयर लामा, सुर्खेत नगर
इनामका मेयर रणबहादुर राई,
नमदी नगर दाङका मेयर जोगराज
चौधरी, बैथीमाई नगर रीतादेवका
मेयर प्रदीपकुमार शर्मा, सन्धीकोटा
सहरहरूलाई सुन्दर र सफा बनाउने
योजनासहित करिब ३ दशकअघि
परिकल्पना गरिएको नगर विकास
कोष आफ्नै शिवालय कस गरिनेछो
छ ।

२०५३ सालमा नगर विकास कोष
पेशागत स्वास्त संस्था नगर विकास
कोषको रूप दिइयो ।
कोषका सञ्चालकहरूमा
पोखराका मेयर धनराज आचार्य,
हेटौंडाका मेयर लामा, सुर्खेत नगर
इनामका मेयर रणबहादुर राई,
नमदी नगर दाङका मेयर जोगराज
चौधरी, बैथीमाई नगर रीतादेवका
मेयर प्रदीपकुमार शर्मा, सन्धीकोटा
सहरहरूलाई सुन्दर र सफा बनाउने
योजनासहित करिब ३ दशकअघि
परिकल्पना गरिएको नगर विकास
कोष आफ्नै शिवालय कस गरिनेछो
छ ।

२०५३ सालमा नगर विकास कोष
पेशागत स्वास्त संस्था नगर विकास
कोषको रूप दिइयो ।
कोषका सञ्चालकहरूमा
पोखराका मेयर धनराज आचार्य,
हेटौंडाका मेयर लामा, सुर्खेत नगर
इनामका मेयर रणबहादुर राई,
नमदी नगर दाङका मेयर जोगराज
चौधरी, बैथीमाई नगर रीतादेवका
मेयर प्रदीपकुमार शर्मा, सन्धीकोटा
सहरहरूलाई सुन्दर र सफा बनाउने
योजनासहित करिब ३ दशकअघि
परिकल्पना गरिएको नगर विकास
कोष आफ्नै शिवालय कस गरिनेछो
छ ।

सदस्यमा केदार चौमाला,
रामानुज बाम, चित्रप्रसाद भट्ट,
जगन्नाथ पाण्डे, रमेश्वर आश्रयी,
अनुराध प्रसाद निरमलिन, रवीन्द्र सुवेदी
र रविन्द्र धिमिरे छन् ।

मानव संसाधन
विकासमा
जापानको ३५
करोड सहयोग

काठमाडौं, १० साउन
(रासस) - नेपालको मानव संसाधन
क्षेत्रको विकासका लागि जापान
सरकारले ३५ करोड १५ लाख ४८
हजार ६७५ (३५ करोड ६० लाख
जापानी येन) बराबरको सहयोग
उपलब्ध गराउने भएको छ ।

अर्थ मन्त्रालयमा
मन्त्रालय आयोजित कार्यक्रममा
अर्थसचिव मधुकुमार मरासिनी र
यसोचित जापानी दूतावासका चार्ज
डि अफेयर्स तामुरा ताकाहिरोले
सहयोग सम्बन्धी सम्झौतापत्र
आदानप्रदान गरे ।

जापान सरकारले
मानव संसाधनको विकासमा
चरणबद्ध रूपमा छानबिन उपलब्ध
गराउँदै आएको छ ।
सो कार्यक्रम अन्तर्गत
२० जनाले स्नातकोत्तर र दुई
जनाले विद्यावारिधि कार्यक्रमका
लागि छात्रवृत्ति पाउने छन् ।

सम्पत्ति विवरण समयमै बुझाऔं जरिवानाबाट बचौं

- सार्वजनिक पद धारण गरेको व्यक्ति
तथा राष्ट्रसेवकले आफ्नो व्यक्तिगत
विवरण अद्यावधिक गरौं ।
आर्थिक वर्ष शुरु भएको साठी दिनभित्र
आफ्नो सम्पत्ति विवरण तोकिएको
निकायमा पेश गरौं
भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशिलता
अपनाऔं ।

कर्मचारी आवश्यकता
यस एमोकाडो तथा अर्किड रिपोर्ट प्रालिमाई १
जना रेप्युटेड मेनेजर २ जना बैक्रेट मेनेजर
आवश्यकता परेको हुँदा उक्त पदमा कतिपय
२ वर्षको अनुभव भएकाले तुरुन्त
सम्पर्क गर्नुहोला ।
सम्पर्क
एमोकाडो तथा अर्किड रिपोर्ट
orchid.hetauda@gmail.com
०५७-५२०४२९, ५२०२३५

HETAUDA CITY HOSPITAL PVT. LTD.
Hetauda-1, Sub-metropolitan
Phone: 057-520315
VACANCY ANNOUNCEMENT
Our Organization is seeking Applications from
Qualified, Energetic and Experienced
Candidates for the Following Designations.

मकवानपुरगढी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
मकवानपुर, मकवानपुर
कर्मचारी आवश्यकता सम्बन्धी सूचना
(प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०७९/०४/११)
यस मकवानपुरगढी गाउँकार्यपालिकाको मिति २०७९/०४/०९ को निर्णयानुसार देहायबमोजिम करार कर्मचारी सेवा करारमा लिनुपर्ने भएकोले ईच्छुक एवं तोकिएको
योग्यता भएका नेपाली नागरिकहरूबाट दरखास्त आह्वानको लागि सूचना प्रकाशित भएको मिति १५(पन्ध्र) दिनभित्र कार्यालय समयमा मकवानपुरगढी गाउँपालिका,
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा दरखास्त दिनुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

Way of Life!
CGI marketing corp
गोर्खाली ट्रेड एण्ड सप्लायर्स
हेटौंडा-८, राजजयवन्दी, फोन: ९८४९७७९६६६, ९८५४०३९६६६

साझाकुरा
राष्ट्रिय दैनिक
खोजिखोजि पढौं ।
कोरोना
आइसबाट
बचौं र बचाऔं ।

प्रोपाईटर: विनोद शाही
९८४५०२२५३१, ९८१७२२४३६२
विक्री फ्रेस मिट शप
हेटौंडा-२, चौकीटोल
हामीकहाँ लोकल तथा ब्रोइलर कुखुराको मासु, खसीको मासु, बंगुरको
मासु, राँगाको मासु पाउनुको साथै जीउँदो माछा पनि पाईन्छ ।